KULTURA ARTEKO HEZKUNTZA
UNITATE DIDAKTIKOAK

4.2.2 Gure bizimodua kontatu beste eskola bateko haurrei

Sarrera

"Ni bezalako haurrak" liburua oinarri hartuta, hainbat ataza proposatzen dira:

1.- Beste eskola bateko haurrei nor garen esan, geure buruari buruzko informazioa eman eta haiekin trukatu.
2.- Ikasle bakoitzaren biografia idatzi.
3.- Familiaren zuhaitz genealogikoa egin.

Atazak bi parte izango ditu: lehenengoan, ikasleek liburuko haurrei buruzko informazioa bilatu, azalpenezko testua idatzi eta denen aurrean kontatu dute; bigarrenean, goian proposatzen den lanetako bat egin dezakete.

Helburuak:

Hainbat herrialdetako haurren bizitza aztertzea. Ikasleen bizimoduari buruzko testua idaztea.

Edukiak:

Kontzeptuak:

Kontinenteak, herrialdeak.
Munduko paisaia anitzak.
Ni pertsonalaren dimentsioak: ni indibiduala, ni soziala.
Haurren eskubideak.
Gizarte-antolamendua: familia, familia-antolaketak.
Erlijioak.

Prozedurak:

Herrialdeak munduko mapan kokatu.
Informazioa jasotzeko eredua egin.
Informazioa jaso, eredu baten laguntzaz.
Informazioa aukeratu.
Informazioa aurrean izanda, azalpenezko testua idatzi, errebisatu.
Norberaren buruari buruzko testua idatzi.

Jarrerak.:

Beste herrialde batzuetako haurrekiko enpatia-sentimendua sortu.
Herrialdeen eta kontinenteen arteko desorekaz ohartu.
Talde-lanean errespetuzko jarrera izan.

Materiala:

Kindersley, Barnabas eta Anabel. "Ni bezalako haurrak". Bruño,1995

Gavin, Jamila testuak, Kindersley, B; argazkiak. Hall, A; marrazkiak "Nuestros cuentos favoritos del mundo entero" Blume

Munduko mapak

Garapena:

LEHEN ZATIA

Oharra: komeni da ikasleek “Ni bezalako haurrak” liburua ezagutzea, lanarekin hasi baino lehen.

1.- Ikasleei lana proposatu: hainbat herrialdetako haurrei buruz zerbait ikastea. Hasieran, zenbait gauzaz hitz egin daiteke: ea ezagutzen duten beste herrialde batean bizi den haurren bat, zer-nolako bizitza egiten duen… (udan Euskal Herrira Saharatik edo Ukrainatik datozen haurrak; oporretan ezagututako lagunen bat...).

Ondoren, liburua(k) aurrean izanda, ikusi nongoak diren agertzen diren haurrak. Binaka, liburuko pertsona bat aukeratu behar dute, hari buruzko informazioa ateratzeko.

Hori erabaki ondoren, arbelean eta koadernoan idatziko da aukeratutako haurraren izena, herrialdea eta kontinentea. Mapamundi handian herrialdeak markatuko dira itsasgarri batez (bakarkako mapa batean ere egin daiteke).

Galdetu ikasleei zer dakiten aztertuko diren herrialdeei buruz.
Ikasleek informazioa bila dezakete (herrialdearen izena, hiriburua, paisaia, erliebeari buruzko daturen bat…) eta oharrak hartuko dituzte.

2.- Binaka, aukeratu duten haurrari buruzko testua irakurriko dute. Paper batean jaso beharko dute zer informazio mota ematen duen testuak haurrari buruz (gaiak).

> Umeari buruzko datuak: izen-abizenak, adina, bizilekua, herrialdeari buruzko informazio laburra.
> Familia: norekin bizi den, familia nork osatzen duten, gurasoen lanbideak.
> Eskola: tokiaren argazkia, koadernoak, eskolako liburuak, gustuko arloa, hizkuntza…
> Erlijioa: tenplu mota eta ikurrak.
> Etxea: argazkia eta oinarrizko informazioa.
> Nahiak: handitan zer izan nahi duen.
> Gustuak: janaria, aisialdia, jokorik gogokoena, jantziak…

3.- Denen artean adostuko dute haur bakoitzari buruz zer jakin nahi duten eta eredu bat prestatuko da. Adibidez:

Izena:

Bizilekua	
Familia (zenbat eta norekin bizi den)	
Hizkuntza/Idazkera	
Gustuak	
Elikadura	

4.- Binaka, ereduan eskatzen den informazioa bilatu. Horrekin batera, atentzioa eman dien daturen bat jar dezakete.

5.- Herrialdeari buruzko informazioarekin eta ereduan jasotakoarekin, haurrari buruzko testua idatzi.

Hona hemen beste ekintza bat: datuak aurrean izanda, haur horren bizitzaren egun bat nolakoa izango den asmatu eta idatz dezakete.

6.- Informazioa bildu ondoren, denen aurrean kontatuko dute lortu duten informazioa (Haur hura bailiran konta dezakete: ni Omar naiz…). Horma-irudi batean koka daiteke informazio guztia.

Testuak gai asko eskaintzen ditu hainbat "ikerketa-lan" egiteko, "datu estatistikoak" ateratzeko (janaririk ohikoena zein den aztertutako herrialdeetan, gehien aipatzen den erlijioa…) edo gai batzuetan sakontzeko.
Hona hemen aukera batzuk:

- Hizkuntzak/idazkera motak.
- Janaria/elikadura: zein da janari-mota ohikoena.
- Munduko eskoletan lantzen diren arloak.

Kontinenteak eta desberdintasunak: aztertu Afrikako haurren bizitza eta Europakoa, adibidez…

- Etxe mota eta paisaiak erlazionatu.
- Erlijioak.
- Janzkera motak.

7.- Informazioa gainerakoei jakinarazi ondoren, haur horien bizitzari eta gure bizitzari buruz hitz egin daiteke. Bila ditzatela berdintasunak, desberdintasunak…

BIGARREN ZATIA

Lehen aipatu dudan moduan, honekin batera, norberari buruzko hausnarketa egin daiteke: nor garen eta zer bizimodu dugu. Idatzitakoa beste eskola batekin trukatzeko aukera balego, primeran legoke!

Bada web orri oso interesgarria: http://www.kidlink.org. Hor hainbat herrialdetako ikasleek parte hartzen dute. Zenbait hizkuntzatan dago, gaztelaniaz besteak beste, eta nahi den hizkuntzara itzultzeko aukera (ez dirudi zaila baina nik uste dut ordu batzuk eskatzen dituela).

Zenbati gai lantzen ditu. Parte hartzeko, ikasleek 4 galderari erantzun behar diete. Tenporalizazioa markatuta dago.
Lehen gaia honako hau da: "¿Quién soy yo?" "Tengo un sueño".

Bertan parte hartzen ez bada ere, interesgarria izan daiteke irakasleak kontsultatzea, ekintza eta eztabaidatzeko galdera sorta polita eskaintzen baitu.

Aukeratzen den ataza kontuan izanda, urrats hauek eman beharko lirateke:

- Testuaren egitura adostu.
  "Liburuko haurrek hainbat gairi buruz eman digute informazioa. Datu horiekin jakin al dezakegu gutxi gorabehera nola bizi diren liburuko haurrak?

Orain geure burua aurkezteko testua idatzi behar dugu. Zer kontatuko genioke gure herria ezagutzen ez duen pertsona bati? Horrelako kasuetan zer kontatzen da? Arbelean gaiak idatziko ditugu".

- Testuaren egitura erabaki ondoren, adostu testuari emango zaion itxura, azken dokumentua nola gauzatu eta zer egingo den horrekin: argazkiak, marrazkiak jarriko diren, ordenagailuan edo eskuz idatziko den, lan guztiak liburu batean bilduko diren edo bakarkako lanean utziko den, beste eskola bateko haurrei bidaliko zaien, eskolako liburutegian kopia bat utziko den…

- Bakarkako lanean testua idatzi eta erabakitakoa burutu.
- Testuaren zirriborroa egin, eta ondoren, gelako lagun batekin trukatu, horrek irakur dezan. Ondo ulertzen dela ziurtatu, zuzenketak egin eta garbira pasatu.
- Testu guztiak bildu eta erakusketa txiki bat egin gela barruan. Utzi denbora lagunen lanak ikusi ahal izateko.

EBALUATZEKO IRIZPIDEAK

1. Lanarekiko agertutako jarrera, inplikazioa.
2. Liburuko haurraren aurkezpena nola egin duen.
3. Idatzizko testuaren ebaluazioa.

GELAN UME ETORKINA BALEGO

1. Tokatu zaion testuaren egokitzapena egin, eta hitz garrantzitsuenak azpimarratu.
2. Gaiak ondo zehaztu: adibidez ereduan elikadurari buruzko informazioa jaso behar badute, jakinarazi testuan bertan non bilatu behar duen informazio hori.
3. Ereduan testua idazten lagundu, edo testua idatzi ordez, fotokopia bat atera eta informazioa moztu eta itsatsi.
4. Esaldi sinpleak idatzi:

"Aseye neska da. Ghanan bizi da. Barazki-menestra gustatzen zaio."

OHARRA:
"Ni bezalako haurrak" liburuarekin erlazionaturik bada beste liburu hau: "Nuestros cuentos favoritos del mundo entero" (Gavin, Jamila. Testuak, Kindersley, B argazkiak. Hall, A marrazkiak. Blume argit.)

Liburuaren sarreran, "Ni bezalako haurrak" liburuko ume batzuk agertzen dira, liburuko herrialdeetako ipuinekin lotuak.
Polita izan daiteke, atazari amaiera emateko, ipuin batzuk irakurtzea edo lantzea. Gainera, ipuinarekin batera, horiek ulertzeko, ezaugarri kulturalen aipamena dago. Hona hemen ipuinak eta herrialdeak:

El monstruo silbador. Brasil
Las doncellas del maíz. Mexiko.
La llegada del cuervo. Kanada.
El gato con botas. Frantzia
El saame bobalicón. Finlandia.
La bruja de las arenas. Botswana.
La ciudad paraíso. Maroko.
El nacimiento de Krisna. India.
Gulnara la Guerrera. Mongolia.
Rona y la luna. Zeelanda Berria.